

**Міністерство освіти і науки України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

Кафедра гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС

Нормативної дисципліни

УКРАЇНСЬКА НАЦІОЛОГІЯ

для аспірантів спеціальностей 017, 014, 227, 242

Затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол № від _____ 2019 року

Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

кандидат історичних наук, професор

А.С.Полянський

Гринів О.І., 2019

Львівський державний університет фізичної культури ім.І.Боберського, 2020

Назва курсу	Українська націологія
Адреса	м.Львів, вул. Костюшка – 11, ауд , згідно з розкладом викладання курсу
Аспірантура, кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра гуманітарних дисциплін
Викладачі	Гринів Олег Іванович – доктор філософських наук, професор
Консультації з курсу відбуваються	Щосереди, 15:00 – 16:00 в приміщенні кафедри гуманітарних наук: м. Львів, вул. Костюшка, 11, ауд.206 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber в робочі дні з 8:30 до 17:00
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Українська націологія» є нормативною дисципліною для аспірантів усіх спеціальностей
1. Коротка анотація курсу	Курс розроблено для того, щоб надати майбутнім основи знань для розкриття генези української нації та особливостей її суспільно-політичного, культурного, економічного та геополітичного розвитку. Наголошується на обґрунтуванні цілісної концепції української державності в контексті сучасної національної політики України. Вивчається історія української націології.
2. Мета та завдання курсу	-- подати наукову періодизацію виникнення, становлення та розвитку української нації; викласти історію українських вчень про націю; --загальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження; --розкрити історію суспільно-політичних, соціально-економічних і духовних процесів на території України, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми, обґрунтувати місце і роль в українській національно-визвольній боротьбі вітчизняних концепцій; --висвітлити зміст і особливості розвитку національної ідеології.
3. Формат курсу	Очний (<i>offline</i>)
4. Очікувані результати	--оволодіти поняттєво-категорійним апаратом і сучасними методами наукового пізнання національних процесів у світі; --з'ясувати сутність, при роду та генезу національних і національно-державних процесів; --виважено та об'єктивно оцінювати роль суб'єктивних чинників у національному й національно-державному розвитку; --знати основні націологічні ідеї вітчизняних істориків, зіставляти їх з ідеями зарубіжних вчених

	<p>-аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусіях з національного питання;</p> <p>-сформувати громадянську позицію, належну політичну культуру;</p> <p>-визначати та застосовувати набуті теоретичні знання, положення, теорії для аналізу національних взаємин.</p>				
5. Обсяг курсу	90 годин: 60 год. аудиторних занять (лекції), 30 год. самостійної роботи				
6. Ознаки курсу	Рік викладання	Семестр	Усі спеціальності й напрями	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий нормативний
	2019-2020	I		1-й	
7. Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань навчальних курсів: історії України, політології, філософії.				
8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання	<p>I. Мультимедійний проектор, комп'ютер</p> <p>II.1. Навчальна програма з дисципліни;</p> <p>II.2. Комплект лекцій</p> <p>http://repository.ldufk.edu.ua/Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури.</p> <ul style="list-style-type: none"> Гринів О. Українська націологія: проблеми теорії. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5902. Гринів О. Українська націологія: XIX –XX століття: істор. нариси. Львів: Світ, 2005. 288 с. Гринів О. Українська націологія: між світовими війнами. Львів: Світ, 2008. 432 с. Гринів О. Українська націологія: від Другої світової війни до відродження держави: істор. нариси. - Львів: Світ, 2004. 592 с. Гринів О. Українська націологія: становлення та перспективи.—Львів: Світ, 2019. 336 с. 				
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Передбачено: лекції, презентації самостійно опрацьованого матеріалу, дискусії щодо визначених проблем				
Ключові слова	Нація, державотворення, історичні концепції, національно-визвольна боротьба, національна ідея, національна культура				
Лекції	<p>Теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> Виникнення української націології та періоди її розвитку Нація як суб'єкт суспільного життя. Генеza української нації. Традиції українського національного державотворення. Титульна нація, національні меншини, етнічні групи. Конфлікти у сфері національних відносин. Національна ідентичність після проголошення незалежності України. Соціальна структура нації. 				

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Нація в контексті громадянського суспільства. 10. Політичні партії в житті національної спільноти. 11. Національна еліта. 12. Україна в глобалізованому світі. 13. Філософські засади національного оновлення. 14. Національна гідність – запорука ствердження нації і чеснота вільної людини. 15. Культура української національної спільноти 16. Національна ідея – орієнтир державного самоствердження нації 17. Ідеологія національного визволення і державотворення. 18. Національна держава як ідеал нації 19. Культурно-цивілізаційна самовизначеність українства 20. Українська нація в історичному вимірі. 21. Основні напрями донціональних пошуків в українській політологічній думці (10-60 рр. ХІХ ст.). 22. Обґрунтування окремішності українців як спільноти у науковій спадщині М.Костомарова 23. М. Драгоманов як один з фундаторів української націології. 24. Розвиток української націології в творчості Івана Франка. 25. Правові засади відновлення національної держави в концепції Миколи Міхновського 26. Націософія Михайла Грушевського 27. Уроки національно-визвольних змагань (соціально-політичні аспекти) 28. Українська нація в боротьбі за самозбереження. 29. Фундаментальні засади української націології 30. Націологія як теретичне обґрунтування державотворення: Проблеми націогенези й геополітики на сучасному етапі.
<p>Самостійна робота</p>	<p>Теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Націософія «Історії Русів» 2. Обґрунтування відродження держави Ю.Бачинським. 3. Д.Донцов Про незалежну Україну як втілення національної ідеї. 4. Радянська влада на українських землях: неоднозначні підходи й висновки. 5. Національно-державне відродження в концепції трудової класократичної монархії В.Липинського 6. Українська нація під більшовицьким поневоленням: комуністичні і соціалістичні підходи. 7. Самостійна Україна в концепції С.Рудницького 8. Традиціоналізм Ю.Липи. 9. Концепції революційного націоналізму. 10. Націологічні проблеми в концепції колектократії В.Винниченка 11. Проблеми націології в українській історіографії 12. Розвиток націології в контексті суміжних наук 13. Етнопсихологічні проблеми української націології 14. Формування української модерної нації 15. Нація і громадянське суспільство
<p>Підсумковий</p>	<p>Залік у кінці I семестру</p>

контроль, форма	Комбінований
Критерії оцінювання окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p>а) за конспекти – 25;</p> <p>б) за самостійну роботу – 25; за відповіді на заліку – 50.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення української націології та періоди її розвитку 2. Перші доціологічні ідеї. 3. Націософія «Історії Русів» 4. Зародження української етнопсихології. М.Костомаров. 5. Проблеми націології в науковій спадщині О.Потебні. 6. Націологічні проблеми в історичній спадщині В.Антоновича. 7. М. Драгоманов про націоналізм і космополітизм. 8. І.Франко про національну окремішність і єдність. 9. Проблеми національного самоусвідомлення в науковій і художній спадщині І.Франка 10. І.Франко про взаємини українців з іншими народами. 11. Національний ідеал в обрунтуванні І.Франка 12. Фази розвитку українського питання в обґрунтуванні І.Франка. 13.»Україна irredenta» Ю.Бачинського в критиці М.Драгоманова та І.Франка 14. Правові засади відновлення національної держави у концепції М.Міхновського. 15.Д.Донцов про незалежну Україну як втілення національної ідеї. 16.Ставлення Д.Донцова до марксистських поглядів на національні проблеми. 17. Обґрунтування Д.Донцовим перспектив українського національного відродження. 18.Генеза українського народу в історичній концепції М.Грушевського. 19.М.Грушевський про широку автономію України в федеративному зв'язку з демократичною Росією 20.Концепція «Великої України» М.Грушевського. 21.Україна в перспективі національно-державного відродження після поразки національно-визвольних змагань. 22.Національно-державне відродження в концепції трудової класократичної монархії В.Липинського. 23.Національна аристократія та основні методи її організації в трактуванні В. Липинського. 24.Уроки національно-визвольних змагань в ірраціоналізмі Д.Донцова. 25.Д. Донцов про провансальство як світогляд національного занепаду. 26.Концепція формування національної провідної верстви Д.Донцова. 27.Концепція націократіїМ.Сціборського. 28.Чинний націоналізм Д.Донцова.

	<p>29. Концепція України у «всесвітній федерації радянських республік» .</p> <p>30. В. Кучабський про антиукраїнську політику окупантів.</p> <p>31. Українська нація під більшовицьким поневоленням</p> <p>32. Європеїзація України в концепції азійського ренесансу М. Хвильового.</p> <p>33. Українське населення Закарпаття: проблеми національного самоусвідомлення.</p> <p>34. Генеза української нації (дискусія 30-х років ХХст.)</p> <p>35. Україна в геополітичному просторі (концепція С. Рудницького).</p> <p>36. Традиціоналізм Ю. Липи.</p> <p>37. Праця «Призначення України» Ю. Липи.</p> <p>38. Праця «Розподіл Росії» Ю. Липи.</p> <p>39. Українські генеральні ідеї в обґрунтуванні Ю. Липи.</p> <p>40. Теорія нації В. Старосольського.</p> <p>41. Націологічні проблеми правознавства. С. Дністрянський.</p> <p>42. Національна духовність у спадщині Д. Чижевського.</p> <p>43. Духовність української нації з погляду модерної психології. Я. Ярема.</p> <p>44. Структура націології в трактуванні О. І. Бочковського.</p> <p>45. Побудова самостійної України в контексті емансипації поневолених народів. П. Полтава.</p> <p>46. Національна ідея – основна категорія концепції П. Полтави.</p> <p>47. П. Полтава ідею нації в системі основних суперечностей світу.</p> <p>48. Колоніальна політика СРСР проти національної ідеї. П. Полтава.</p> <p>49. Національна революція як єдиний шлях до визволення у трактуванні революційного націоналізму.</p> <p>50. Революційний націоналізм про спільний визвольний фронт поневолених народів.</p> <p>51. Україна як світова проблема в ідеології революційного націоналізму.</p> <p>52. Несумісність комунізму з правами нації та людини: трактування ідеологів революційного націоналізму.</p> <p>53. Націологічні проблеми в концепції колектократії В. Винниченка.</p> <p>54. Революційно-демократична концепція І. Багряного визволення українського народу.</p> <p>55. І. Багрянний про національну ідею з погляду революційної демократії.</p> <p>56. Українська державна нація в обґрунтуванні Д. Квітковського.</p> <p>57. І. Дзюба про інтернаціоналізм як прикриття русифікації.</p> <p>58. Утвердження національної самосвідомості: трактування В. Мороза.</p> <p>59. Національна культура при тоталітарному режимі в обґрунтуванні І. Геля.</p> <p>60. Український національний рух опору повоєнного часу.</p> <p>61. Проблеми націології в українській історіографії.</p>
--	--

	<p>М.Брайчевський.</p> <p>62. Бездержавність як національне тавро. Б.Цимбалістий.</p> <p>63. Б.Цимбалістий про проблеми політичної культури українців.</p> <p>64. Історичний україноцентризм у теософській концепції Л.Силенка.</p> <p>65. Етнічні меншини в Україні.</p> <p>66. Українство в діаспорі.</p> <p>67. Галичанство як історично-психологічний феномен.</p> <p>68. Екзистенціальний вимір української історії.</p> <p>69. Характерологія українського народу: концепція</p> <p>О.Кульчицького</p> <p>70.Український національний виховний ідеал. Г.Ващенко.</p> <p>71. Проблеми націології в наукових дослідженнях Л.Ребета.</p> <p>72, Формування української модерної нації</p> <p>73. І.Дзюба про роль України у світі.</p> <p>74. І.Дзюба про роль української культури та її перспективи на світовому тлі.</p> <p>75. Дві національні ідеї та національні месіанізми у трактуванні І.Дзюби.</p> <p>76. Національна ідея і проблеми національної ідеології</p> <p>77. Етнос і нація.</p> <p>78. Національна ідея і державна ідеологія.</p> <p>79. Джерела української національної ідеї.</p> <p>80.Нація як суб'єкт суспільного життя.</p> <p>81. Національнепитання і національний суверенітет.</p> <p>82. Наукові засади української етногенези.</p> <p>83. Феномен «держави в державі» у трактуванні</p> <p>Є.Маланюка.</p> <p>84. Утвердження українського народу як політичної нації.</p> <p>85. Російська національна меншина в процесі інтеграції в українську політичну націю</p> <p>86. Самоідентифікація українців: історично-теоретичний підхід.</p> <p>87. Громадянське суспільство як соціальна організація нації.</p> <p>88. Збереження національної ідентичності в процесі глобалізації.</p> <p>89.Взаємозв'язок громадянського суспільства й національної держави на засадах права.</p> <p>90. Національна еліта як суб'єкт модернізації України.</p> <p>91.Модернізація України в контексті глобальних процесів.</p> <p>92. Подолання негативних наслідків глобалізації в національному масштабі.</p> <p>93.Українська «філософія серця» як прагнення до свободи і гармонії.</p> <p>94.Традиції української національної гідності.</p> <p>95. Українська культура у світовому контексті.</p> <p>96. Політична культура української нації.</p> <p>97. Пошуки ідеалу національної самостійності.</p> <p>98. Українська РСР – квазісуверенна держава.</p> <p>99. Національно-державна ідея на засадах людиноцентризму.</p>
--	---

	100. Українська національна ідея в боротьбі проти російської Імперської ідеї.
Література та ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бедебега І. Національне прозріння українців- Харків, 2012. 2. Бочковський Ю. Вступ до націології.-Мюнхен, 1991-1992. 3. Донцов Д. Історія розвитку української національної ідеї. Київ, 1991. 4. Кремень В.Г. Філософія нацїональної ідеї. Людина. Освіта. Соціум.—Київ: Грамота, 2007. 5. Мала енциклопедія етнодержавознавства.—Київ: Довіра:Генеза, 1996. 6. Націоналізм: Антологія.3-те вид./Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий.—Київ: ВД «Простір»,«Смолоскип», 2010. 7. Міхновський М. Суспільно-політичні твори.—Київ:Смолоскип, 2015. 8. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусії. - Київ: Критика, 2015. 9. Радевич –Винницький Я.:від мови до нації.—Дрогобич, 1997. 10. Україна: інтелект нації на межі століть.—Київ: ІВЦ «Інтелект», 2000. 11. Приступа Є. Чи здатен національний спорт консолідувати українську націю / Євген Приступа // Республіканець. – 1995.– № 1/2. – С. 89–90. 12. Репозитарій Львівського державного університету фізичної культури http://repository.ldufk.edu.ua/ <hr/> <p>13. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www. nbuv.gov.ua</p>
Методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> • Гринів О. Українська націологія: проблеми теорії : курс лекцій для аспірантів / Олег Гринів. - Львів : [б. в.], 2016. - 675 с.. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5902 • Гринів О.Українська націологія: між світовими війнами. Львів: Світ, 2008. 432с. • Гринів О.Українська націологія: від Другої світової війни до відродження держави: істор.нариси. - Львів: Світ, 2004. 592 с. • Гринів О. Українська націологія: становлення та перспективи.—Львів: Світ, 2019. 336 с.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде видано після його завершення